

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

N. ročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	10 gi. — kr.
za pol leta . . .	5 " — "
za četrt leta . . .	2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	8 gi. 40 kr.
za pol leta . . .	4 " 20 "
za četrt leta . . .	2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Konec Turčije

približuje se hitrim korakom. Od vseh lažnjih prijateljev zupuščen, moral bo stari divjak in tlačitelj krščanstva, osobito jugoslovanstva, sam svojo kožo braniti proti mnogoštevilnim sovražnikom, ako bo hotel svojo silnostno državo, sozidano iz krvi krščanskih mučnikov, še en čas po konci obdržati. Ves svet je edin, da se nova turška vojska ne dá več zabraniti.

Grki se oborožujejo na nos na vrat, Črnogorci so zmirom pripravljeni, Bolgari pa tudi vedó, da je prišel ugodni trenotek, ko se jim bo mogoče popolnoma otresti turškega jarma in zediniti celo Bolgarijo v eno deželo. Bolgari v Macedoniji se že dvigajo, ter bodo pri prvi priložnosti vdarili. Da tudi Grki na Kreti ne bodo mirno gledali, je več ko gotovo.

Diplomatično posredovanje ne bo več rešilo Turčije, ki je s svojo trmoglavostjo razkačila vse vlade in zapravila še to malce simpatij, ki jih je še imela. Upajmo, da bo bolni Gladstone zopet okrevaj in vodil akcijo zoper Turka; ako bi pa prav on umrl ali odstopil, zagotavlja se vendar, da ostane angleška politika v njegovem kolovozu, ker Tory-stranka nema upanja, da bi prišla na krmilo. Nemčija sicer ne ljubi Slovanov, pa Bismark ima vendar v svojem računu razpad Turčije, iz samopridnih namenov: on hoče namreč Avstrijo potisniti na iztok, da bi jej zamogel potem vzeti nemško-avstrijske dežele. Tudi Italija goji take samopašne misli; še nedavno je nek laški diplomat rekel, da Italija rada privošči Avstriji vsako pridobitev na slovenskem jugu, samo da ona zato Italiji prepusti

Trst, Istro, Goriško in laške Tirole. Francoska je prijateljica Grecije in bo že iz tega uzroka pridružila se sovražnikom Turčije; mogoče je pa tudi, da Francija špekulira na kako morskoluko ali na kak otok v srednjem morji, morda celo na Tunis in Tripolis. Pride še Rusija. O njej je pa tako že znano, da dela že čez sto let na to, da bi Turčijo razbila in Slovane na Turškem osvobodila; da bi Rusija branila Turčijo, na to niti misliti ni. Ostane le še Avstrija. Ali se bo ona samostojno obračala, ali se bo pustila porivati od Nemčije in Italije, to je zdaj za nas najvažnejše vprašanje. Mi nemamo nič zoper to, da se Avstrija razširi na iztok, ker smo prepričani, da je potem nemškovalna politika nemogoča, da se bo morala naša država bolj in bolj naslanjati na Slovane; in potem bomo tudi mi Slovenci lože dihal; nas bodo celo potrebovali za posredovalce med zapadom in iztokom, in to bo koristno za materialno stanje našega naroda.

Pa tudi za blagostanje cele države zna postati jugoizhod velike važnosti, ako bodo naši državni znali varovati in braniti avstrijske koristi. Pomisliti je treba, da imajo te dežele na dolnji Savi in na Balkanu še malo lastne obrtnije, in ponuja se našim obrtnikom obila zasluzka, ako jim bodo državni ceste do teh dežel odpreti znali. Od sedanje vlade to pričakujemo, saj prejšnja tako ni mislila na kaj drugega, ko zatirati Slovane in utrditi povsod nemško hegemonijo, liberalizem in strankarstvo.

Da bi pa Avstrija zavoljo pridobitve nekaj novih, več ali menj barbarskih dežel tur-

ških, prepustila Lahom in Nemcem stare, civilizirane dežele, tega ne moremo verjeti. Posebno bi nas Slovence peklo, ko bi zgubili velik del našega naroda v Primorji, da bi ga prevzeli Lah. Naš narod ni čreda ovac, da bi se pustil kar tako brevi manu prodati sosedu naše države, in ko bi se to zgodilo, ne vemo kaj bi mi na to rekli.

Radovedni smo, kaj dela knez Milan v Ischlu v gorenji Avstriji? Brez dvombe ga bo skušal cesar Viljem pregovoriti na svojo stran. Če pa Milan kaj takega naredi, srbski narod tega ne bo nikdar odobril, temuč sam zna izgubiti svoj prestol. Ako bi se razgovarjala samo z našim cesarjem, to bi ne bilo nič hudega; kjer je pa stari Viljem zraven, smemo že naprej prepričani biti, da ne bo nič dobrega za Slovane, in tudi ne za Avstrijo.

Toda, saj bomo videli, kako se bo stvar razmotala. Vsakako se nam ni treba bati, da bi bilo slabše za nas, ko prej.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 6. avgusta.

Iz Gorice se poroča, da mislijo tamonjšji Slovenci na mesto odstopivšega Winklerja postaviti dr. Tonklja za kandidata pri volitvi v državni zbor. Dr. Tonkli je popolnoma zanesljiv narodnjak, in upamo, da bo enoglasno voljen.

Za mandat od mest Maribor in Ptuj se nemškutarji že bojé, ker je „Slov. Narod“ priporočal izvolitev kakega višega uradnika;

Pijanec.

Našim ljudem podomajil Vilinski.

14. Klatež.

(Dalje.)

„Le malo počakaj, Grabež,“ odgovori Janko čutar z obema rokama držéč, „boš slišal, eno za drugim. Prvo je čutara; žganje, primaruha, to pa ni kar bodi, to žganje je pa dobro, moram reči; kar je res, je res; tacega že nisem pil, kaj bi rekel, da bi se ne zlagal, ga že nisem pil, lahko rečem, že ne leto dni. In potlej moja povest, veš kaj, Grabež, ta je pa kratka. Ko sem semlel poslednje zrnce, sem šel v mesto dela iskat. Najel sem stanovanje v mali kočuri pa sem izdal še tiste forintače, ki so mi bili ostali. Kamer sem pogledal, vse prazno, zapuščeno, siromaštvo in pomanjkanje. Hodil sem okoli, trkal tu in tam, prosil dela. Nazadnje se mi vendar posreči, da ga dobim. Pa kakšno delo? Zdaj sem nosil opeko in kamen pri zidarjih, zdaj sem delal v tvornici (fabriki), zdaj sem se prijel tega zdaj onega, pa vrag vedi, kako da ni šlo; vse se mi je pokazalo in spakadrilo, pa pil sem ga rad, to je bilo, zato pa že dela nisem mogel dobiti

in če sem ga, vendar ne za dolgo, brž so mi dali slovo. No, žena moja, ta je doma, je še zmeraj stara bogomoljka, ki mi je gospodarstvo odmolila. Otroci so se po njej zvrgli, ni čuda, drevi in davi jim je polnila ušesa. Meni je pa beraštvo in silo prerokovala noč in dan; zdaj pa ima, kar je prijezljala. Dolg imeti, to je nevarna stvar, za hišo prav nevaren tovarš, ki človeka z doma požene, a lakota, veš prijatelj, lakota je še hujši. Sem že iskal konopec, da bi se bil zadrnil, pa konec storil sebi in svoji uboščini, pa sem pomislil in dejal: za tako neumnost imaš še zmeraj dosti časa; na svetu je še dosti preljubega žganjčka, ki moram tudi jaz pomagat, da se dar božji povzije. Denarja, sem si mislil, je ravno tako zadosti na svetu, kakor čepinj ga je, stara gospa Amalija, zakupnica, moja tašča, ima še precej penenza, leta že tudi ima, ne bo dolgo, pa pojde v krtovo deželo, tje, kjer muh ni, in potlej sem spet premožen mož, si kupim kak mlin ali kaj tacega, tako bom spet pod svojo streho, bo kakor že bo, če ne bo teklo, bo pa kapljalo, sem si mislil.

Nato sem šel od hiše, sem se potepal po svetu, pa gledal, kje bi dobil kaj dela. Nobe-

den me ni hotel v službo, če sem pa le prosil, veš, kaj so mi rekli? So djali: „saj veš, kje je zidar luknjo naredil,“ pa sem šel s potepeno; maral ni za-me nobeden, grdo so me gledali pa ogibali se me. Zdaj pa že za delo nisem, ker sem zelo bolehen, ves se tresem, kakor bi mrzlico imel, časih pa celó kri iz sebe plujem. Zdravnik — bes ga lopi, saj nič ne ve — pravi, to je od pitja, pa naj bo, maram jaz kaj zato, če je to od pitja, Bog da bi bilo kaj piti! Da ob kratkem povem, dela nisem dobil, zdaj grem domu, siromak in berač kakor poprej. Danes pa včeraj sem se postil kakor turek, kadar pride postni mesec, pa še huje; spal sem pa v hosti pod kakim drevesom kakor jazbec. Lačen, žejen, zdelan, sam ná-se jezen, grem po cesti, prosim, a nobeden mi solda ne da. Človek mora živeti, sem si mislil, živ ne morem v zemljo, kakor je tudi res, pa če mi kdo sam ne da, naj pripiše sam sebi, ako ga prisilim, da mi kak dar pomoli. Lačen sem bil; kaj češ? Krasti nisem hotel, sam Bog me tega váruj! Doslej sem bil za to še prepošten; moja ranjca mati, Bog jim daj dobro, so mi dajali prelepe nauke. Pa, ker sem bil že nad vsem obupal, je pr šel hudič vá me,

s tem bi zgubili liberalci precej glasov, in zgoditi bi si znalo, da bi bil namesto zagrizenega nemškutarja dr. Duhača izvoljen kak bolj zmernen, nevtralen mož. Naj se tamošnji Slovenci tedaj požurijo, da bodo nemškutarjem štrono zmešali.

V **Pragi** zbrani zbor čeških učiteljev se je izrekel, da učenje nemškega jezika ne spada v ljudsko šolo, ker nemški jezik ni za vsacega potreben. Že v meščanskih in petrazrednih šolah se sme učenje nemščine dovoliti, pa ne prej, ko v četrtem razredu. To je popolnoma pameten sklep, kterega priporočamo tudi za slovenske ljudske šole.

Češki listi pišejo, da je grofe Taaffe popustil svojo misel, postavno določiti meje nemškega poslovnega jezika, ter da se bo prej o tej stvari z desnico državnega zbora dogovoril, potem še le zna državnemu zboru kak predlog o tej zadevi staviti.

„N. fr. Presse“ ne neha ščuvati ministra Welsersheimba na **južne Dalmatince**, da bi jim vsilil brambovsko postavo, kakoršno imajo druge dežele. Nemara hoče ta nesramni list prouzročiti novo ustajo v Dalmaciji, ker se spominja, da je Giskra-Herbstovo ministerstvo zavoljo te ustaje padlo, in zato hoče tudi to vlado s pomočjo kake ustaje v brezno poriniti. Upajmo, da ministerstvo ne bo šlo temu slaboglasnemu listu na limanice!

Mesto Herrmanstadt na **Ogerskem** hoče imeti nemško gledišče, ogerska vlada pa tega ne dopusti, ker je sklenila, zabraniti vsako nemško gledišče na Ogerskem. Prebivalci Sibinja (Hermanstadt) pa govore največ nemški in hočejo imeti nemške kulturne zavode. Tako zna iz tega narasti veliko nasprotje. Madjari pa imajo prav, da se branijo vedno rastoče germanizacije, podpirane večidel po ogerskih judih.

Zoper jude naredila se je sploh velika mržnja na južnem Ogerskem. Osnovala se je organizirana „protisemitična liga“, kateri stoji Istozy na čelu, in ki ima namen, izpodrivati judovski upliv.

Mesto **Praga** hoče cesarjevo petdesetletnico slovesno obhajati.

„Politik“ zahteva, naj bi Taaffe vendar enkrat odstavil take uradnike, ki so zakleti sovražniki Slovanov in sedanje vlade, pa vendar

mirno naprej uradujejo in povsodi svoj gnjev do Slovanov kažejo, ter vlado čisto ignorirajo.

Vnanje države.

Na **Grškem** raste hrepenenje po vojski toliko bolj, kolikor menj se vidi, da bi evropske vlade hotele v resnici kaj storiti za Grke. Ljudstvo hoče vojsko in to bo tako dolgo trpelo, da pride slednjič vendar do boja. Potem bodo pritisnili pa tudi Bolgari in Črnogorci, čeravno se iz Petrograda poroča, da Bolgari ne mislijo na kako vojno podvzetje.

Gladstone je, hvala Bogu, že prestal krizo in je gotovo, da bo ozdravel. To je tolažba za Jugoslovane, ktere je on zmirom energično podpiral. Nesramno je, kar počno Tory listina Angležkem in judovski listi na kontinentu, tako „N. fr. Presse“ itd. Da so bili Angleži v Afganistanu tepeni, tega, pravijo, je kriv Gladstone! Saj vendar ves svet vé, da je to vojsko lahkomišljeno pričel prejšni minister Disraeli-Beaconsfield, in to v hudem nasprotju z Gladstonom, kteremu se je tako klatevitežstvo nepotrebno zdelo. Ko je Gladstone prevzel vlado, moral je prevzeti tudi vojsko v Afganistanu, to je vendar vsakemu jasno, le hudobnim judovskim dušam ne, ki jim je krščansko misleči Gladstone trn v peti, in hočejo na vsak način svojega judovskega rojaka Disraelija nazaj imeti, da bi zamogli reči: Angležko vlada „aner von üsere leut.“

Pri volitvah v generalne svete na **Franoskem** so zmagali večidel republikanci. Za 31. avg. ko se bodo zaprle jezuitske šole, pripravljajo katoličani velike demonstracije.

Med **Albanci** in **Črnogorci** je prišlo do precejšnjega boja na Zemu, kjer so zgubili Albanci 14 mrtvih in 26 ranjenih. Vojvoda Pero Vukotic zbira bojda na meji pri Podgorici 12.000 mož.

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida nad Ljuhljano, 3. avgusta. Danes so bili ljudje pri nas prazničnih obrazov. Hodili so iz hiše na cesto pogledovat, možnarji so pokali, da je daleč okrog odmevalo čez planjavo, in v zvoniku je pritrkavalo, da se je glas, milo — veličastni glas naš h zvonov razlegal čez lepo šentviško ravnino. Kaj pomeni to? in delavni dan? Odpejlati se ima križev pot, po kterega sta prišla

preški g. župnik Luka Aleš in g. Nikolaj Jamnik. Zdaj se pomakne od Kraljičeve hiše voz, ves okinčan, na kterem je križev pot med zastavicami. Polagoma se pomče, med streljanjem in pritrkavanjem, proti Preski. Za njim se odpeljejo preški g. župnik s šentviškim g. očetom, g. Nikolaj Jamnik z g. Miroslavom Tomcem. — G. Miroslavu moramo le srečo vošiti, da je dovršil tako lep križev pot, kterega je hvalil vsak, kdor ga je le videl. Tudi Ljubljančanje in umetniki so ga hvalili; in to po pravici. Hvale je vreden tudi g. Nikolaj Jamnik, znan cerkven dobrotnik, ki je z več stotaki pripomogel, da bode imela Preska tako lep križev pot. Dobro je za Presko, da ima v svoji sredi tega moža, ki stori za cerkev več, kakor vsi tisti grižasti možiceljni vkup, ki rujejo zoper njega in g. župnika. Gospodu župniku privošimo veselje, ki bode prihodnjo nedeljo napolnjevalo njegovo, tolikrat žaljeno srce. Bog daj lepo vreme, da bode slavnost blagoslavljenja križevega pota veličastnejša in lepša!

Z Gorenjskega, 4. avgusta. Pošljem Vam tu odgovor našega okrajnega glavarstva našemu županu, ki je prosil, naj bi se mu pošiljali uradni dopisi in odpisi v slovenskem jeziku, ker nemškega ne on in tudi nihče drugi v županiji ne razumi. Naj bi si ta odgovor ogledala tudi slavna deželna vlada, ker je lepa ilustracija onim 11 poročilom, ktere je gospod deželni predsednik o tem od okrajnih glavarjev dobil. Imena in kraj zamolčimo, pa jih sl. deželna vlada lahko izve pri nas, če hoče.

Odpis tega deželnega glavarstva se glasi v nemškem jeziku tako:

Z. 1776.

Dem Gemeindeamte
in

K.

zurück unter Hinweisung auf den Art. XIX. des Staatsgrundgesetzes vom 21/12 1867 mit dem Bemerken, dass die Pflicht, sich das Verständniss beider Landessprachen angelegen sein zu lassen, für das Gemeindeamt ebenso vorhanden ist, wie für die k. k. Staatsbehörden.

Ich finde bei diesem Anlasse dem Gemeindeamte zu bemerken, dass in Hinkunft jede aus derartigen leeren, unbegründeten und subordinationswidrigen Ausflüchten stammende Verschleppung des Geschäfts-

ali kako bi rekel, da sem hotel denarja, na vsak način, naj se zgodi, kar se če, in potlej se je tako nakretilo, da si mi prišel ti v pest. Laj, ko bi moje hčere ne bilo, bila bi obadva nesrečna. Ona je rešila tebe in mene; tebe, da te nisem zadavil, mene pa, da nisem prišel na vešala. Pametna deklina je, pa brihtna kakor njena mati, brhka je tudi in pa še nekaj močna, sčasoma je lahko še kaj posebnega. Zdaj pa ti povej, dragi moj Grabež, kako se je pa tebi godilo, pa mojim nekdanjim tovaršem. Radoveden sem, kako so jo ti kaj gazili. I, kaj ne, Grabež, da mi odpustiš mojo neumnost, da sem te napadel; — sila, sila, prijatelj, največa sila — pa molči kakor kamen, veš Grabež, ali boš? "

„Ná, tu je moja roka, prijatelj,“ reče kupec in mu podaje desnico, „jaz znam molčati kakor riba; le zanesi se, da bom mož-beseda, živa duša ne bo slišala od mene ne besedice. Tudi jaz ti bom nekaj zaupal, pa boš ti ravno tako molčal kakor jaz.“

„Dobro tedaj, le povej,“ reče Janko veselo, „rad bi kaj zvedel.“

„Danes nič več ne, Janko, viš, smo že

blizo krčme; viš tam le, pri tistem velikem drevesu, kjer se luč vidi, tam jaz ostajem, tam odsedam. Jutri zjutraj zgodaj se popeljeva v mesto, tam ti bom pa vse povedal; vse do dlake. Janko, zdaj se pa malo popravi, kakšen si pa? kakor bi prišel iz brloga, sam vrag bi se te prestrašil. Klobuk vrzi v grapo, pa mojo kučmo vzemi, saj imam dve; čez svoje cunje pa mojo sukno ogrni, tem me ljudje poznajo in me tudi kaj čislajo. Ne smem v krčmo s tako cunjavim človekom, da nikdar takim, to bi škodilo mojemu dobremu glasu; moraš vedeti, da jaz kaj veljam.“

Janko rad uboga, kar mu kupec veli. Ko prdejo do krčme, odsedeta in ostaneta ondokaj. Grabž koj naroči dobro večerjo, dá si zavreti dobrega vina, potem pa hajd v posteljo. Janko se je spet upijanil, pozabil na svojo nesrečo in toliko da je prišel do postelje, še spé je mrmrljal: „Janko ima še prijatla, še; prijatelj v potrebi to je redka tica.“

Tako je spet pretekel en dan v življenju pijančevem. In kakšen dan! in kako spanje! Udani svoji strasti tak nesrečnež ne pozna, kakor da uklet, ne meje ne mere. Ne pozna

doklej in koliko sme. Dokler ga ta ostudna strast popolnoma v svoj železni jarem ne uklene; dokler mu ne vzame pameti, ne otamni razuma, dokler mu ne zarobi vesti, dokler ga pod živino ne poniža: dotlej se mu v srcu vendar še kaka bolja struna oglasi. Ostanki dobre in lepe odreje, blage uzgoje, ga prebude iz grešnega spanja, časih prešine ubogo dušo tudi še kaka iskra božje milosti; strah — morebiti kot plačilo za molitve bogoljubnih duš — ga drami iz smrtnega pokoja. Ali kader človeku tako srce otrpne in otrpne, da nič ne mara za Boga; kadar postane tako trdovraten, da se zmeraj bolj odmika in oddaljuje od njega: potem tudi Bog odtegne svojo roko od grešnika; potem ga zapusti in dopusti, da se zvali v globočino greha; časno je kaznovan s trdovratnostjo, večno pa s pogubljenjem. Takemu grešniku ni noben greh, nobena hudobija in zloba prevelika, ker ga več ni sram ničesar, zakaž gubi! je vero, z vero pa tudi vse boljše občutke, zraven pa še meni, da ne greši, ali saj ne tako, kakor sodijo ljudje. Tak človek, ki se uda svoji vrtoglavi strasti, svoji nepametni želji, se ne ustraši nobenega hudo-

ganges an dem Herrn Gemeindevorsteher als dem Schuldtragenden gemäss §. 98 Gmd. Ordn. auf das strengste gehandelt werden wird.

Z Gorenjskega, 3. avg. Bil sem te dni v Kropi in zašel po naključji tudi k izdelovatelju orgel g. Zupanu, ki me je sprejel jako vljudno in prijazno ter razkazoval mi svojo delalnico, različne stroje in priprave. Pri tej priložnosti ogledal sem si tudi najnovejši izdelek te dobroznane firme, orglje za neko veliko župnijsko cerkev na Slovenskem. Kar me je najbolj zanimalo, ni bila samo natančna, okusna, solidna, po vsih pravih akustike izpeljana stavba, ampak veliko bolj sistema pri nas še malo znanih „Kegelladen“ (jaz bi rekel „koničnih sapnikov“). Velika sloveča tovarna bratov Rieger, katerih učenec je g. Zupan ml., in Walker so jih vpeljali na Severo-Avstrijskem, Nemškem in v Rusiji ter spodrinili stare pri nas še navadne „Schleifladen.“ Poslednje imajo to napako, da so preveč odvisne od zračne vlage, da sapo brez potrebe izpuščajo, kar vse ni pri „koničnih sapnikih“, celo prah in smeti ne morejo blizu. Na ta način je pri orgljanji odstranjeno ono motenje, koje sapa proizvaja. Jako umetna, a vendar enolična in gotova je vsa mehanika. Piščali lesene so vse drugače izdelane, kakor pri drugih orgljah vidimo in so pripravnejše za intonovanje; cinaste piščali pa imajo ob strani napravo za glasovanje, da jih ni treba odrezavati ali mašiti. Kar sploh orglarsko stvarstvo zadeva, je videti, da firma „Zupan in sinovi“ ne zaostaja za najboljšimi sovrstniki in ima srečo pri izpeljavi novih znajdeb.

Lienz na Tirolskem, 3. avgusta Nemci dobro čutijo, da se slovanski elementi moralčno združujejo, in da njih moč glede velikosti, števila, srčnosti, hrabrosti in tudi izobraženosti imponira, s kojimi bo treba še danes ali jutri kako pametno govoriti.

Ustavoverci, vrženi iz sedla v državnem zboru in iz vladnega krmila, prav dobro vedo, da je ta vdarec za njih nskane velikega pomena; ustavoverci nasledke propada zdaj že živo čutijo, kajti njih slava, koja je edina, da so državo v neizmerne dolgove spravili, s kojimi, plačani iz žuljev slovanskih davkov in davščin so nemštvo, nemška društva, nemško

šolo, nemško žurnalistiko, nemško protekcijo, renegatstvo, birokracijo in sploh nemčurstvo, kar se poštenim nemcem gnjusi, podpirali. Na račun slovanskih žuljev so oktroirali razne delniške železnice in druga društva, koje so molzli in tudi izmolzli, in Bog vedi, kaj bi si bili še vse omislili, ko bi kraha ne bilo! Na podlagi sleparstva so se povzdigovali v barovski in grofovski stan in sebi in židovstvu na korist so kovali državne in deželne postave. Vsem navedenim prednostim in protekcijam so zdaj vezi do vspeha pretrgane, mogočnost njih je splavala, oblast, slovansko pleme v spone sužnosti kovati, je deloma tudi že v revo položena in sploh gospodstvo njih vsaj omejeno, ako ne popolnoma razoroženo.

Da so ustavoverci do tega propada prišli, je čisto naravno in konsekvntno, ako se pomisli, da je cela avstro-nemška žurnalistika, vsi finančni zavodi in vse finančne operacije zgolj le in edino le v židovskih rokah, žid pa kakor Anglež sta le kramarja, naj si bo reč pravična ali ne, da je le dobček. Ako vsi Avstrijani danes glada poginejo, žid ne bo plakal, samo da ima sam dobiček. Zakaj so se ustavoverci povsod židovskega vpljiva posluževali, tudi ni težko uganiti, ker so bili dobro plačani zato in podkupljeni, toraj se jih brez pomislika lahko zove judeže, kajti prodali so sebi za gotovi dobiček, za gotove peneze celo državo in vse avstrijske narode. Vidi se, da je ustavoverska tako znana, liberalna politika le seb čna, enostranska in pogubljiva, razvidi se pa konečno tudi, da je avstrijsko-nemški napredek povsem le iz mčila narejeni raznobarveni mehurček, sicer le, a čigar obstanek traja le par minut. Očitano, da so Slovani „ein kulturunfähiges Volk“, pač ni opravičeno in avstrijski nemci naj bi pač pred svojim pragom rajši pometali; kajti brez židov in židovskega vpljiva bi na Dunaji marsikaj ne bilo. Avstrijski nemci imajo dober nos in prav dobro vedo, da se grehi, ki so jih storili za časa svojega gospodarstva, ne bodo dali tako hitro izbrisati in tudi dobro vedo, da dokler se ti njihovi grehi pri ljudstvih ne pozabijo, ne pridejo brez tuje pomoči, tudi ako se še tako spenjejo, na prevlago narodnega ravnotežja. Treba je toraj izkati vnanje pomoči. Omislili so si „Schützenfest“, ki pa jim je zelo spodletel. S tujim

vpljivom hočejo dosedanje grehe oprati in s tujim posredovanjem si hočejo zopet bivšo poštenje, bivši značaj in bivšo slavo pridobiti. Skušajo toraj eksperimente, provocirati, kako bi Avstrijo razbili. Geslo njih je: Nemški „rajh“ od Adrije do severnega morja. Dobro sem čul takrat razgovor odhajajočih strelcev družbe na kolodvoru: Pa kaj bi bilo, ko bi vsi strelci na Dunaju, kojih broj bo morebiti 110 tisuč prekosilo, puške proti vojaštvu nastavili? Strelci smo in večinoma izvrstni vsi in lahko nam bo, se osvoboditi. „Es muss so in Kürze das Ganze aus den Fugen gehen, je früher es kracht, desto besser für uns!“ V družbi „katzelmacherjev“ se je pa čul gotovo pomenljiv glas: „Evviva la republica!“

Dragi Slovenec kaj pa Ti praviš k temu? Ako bo Taaffe skoz prste gledal, se utegne res vse podreti. Vidovski.

Domače novice.

V Ljubljani, 7. avgusta.

(*Vojaške vaje*) so zdaj v Ljubljani in v Postojni, v Ljubljani je veliko domobrancev.

(*Porotne sodbe*) se začno 16. t. m. v Ljubljani in bodo trajale menda 3 tedne.

(*Velik ponočen hrup*) je napravilo v sredo ponoči ob dveh na starem trgu pred Weberjevo gostilnico več vidno vinjenih mlajših ljudi, ki so o tej res „pozni uri že“, ko petelini vstajajo, pred neko hišo napravili „Ständchen“, pa ne enemu ali eni sami, marveč vsemu trgu. Ker so peli ali marveč krožili nemške, so ljudje sodili, da so bili „liedertaflerji“, kar je vseskozi verjetno. Policaja ni bilo nobenega videti, da bi bil to razgrajanje vstavil.

(*Nemški listi dunajski*) se zdaj o nas Kranjcih prav grdo lažejo. Pravijo namreč, da hočemo mi zatirati Nemce na Kočevskem in v Sorici. Kočevarji sami vedo, da je to prav grda laž, kar se pa Sorice tiče, se je poslovenila sama prostovoljno, ker se ji je to koristno in potrebno zdelo. Zdaj tam k večemu še kak starček kako starikasto nemško besedo ve, vse drugo je slovensko ne le po besedi, marveč tudi po mišljenji. Sorčani so vrli narodnjaki in volijo vselej narodnega poslanca, če jim bote nemško šolo ponujali, vam bodo že posvetili, kakor vam gre.

delstva, nobene krivice, nobenega greha. Zato smo videli našega Janka tako blizo prepada in pogube. Sam milostivi Bog ga je obvaroval, da se ni prevrnil v brezno, da ni postal tolovaj in razbojnik. Zdaj pa spi! Kakšno je to spanje? Spanje grešnika? Le mig očesa Gospodovega, pa se več ne prebudi na tem svetu; le mig, le trenljej, pa stoji grešnik pred ostro božjo sodbo! To je strašno spanje, kader grešnik spi, kader spi hudodelec! — Žalostne misli to! Res je, ni nesrečnejega človeka, kakor je strast nepoboljšljiva, kakor je grešna strast.

15. Kupčeva pripoved.

„Ustani! ustani!“ kliče kupec spečemu Janku, „ti si mi pravi lenušček, ki spiš, ko te že solace obseva; zraven pa smrčiš in pihaš kakor nadušljiv konj.“

Janko skoči pokonci, si mane oči, gleda plašno okoli sebe: imel je hude sanje. Sanjalo se mu je namreč o ječi in vešalih, po tem pa o njegovem Jančku, da je utonil in da ga ljudje mrtvega vlečejo iz vode.

„Se sanja, ki je preveč spanja,“ pomrmlja on, se oblači, misli med tem na včerajšni dan in na vse, kar se mu je namerilo.

Pogleda hčer, pa vidi, da je že oblečena,

da kleči pri svoji postelji in da moli, materni križec v roki držeča. To ga v srce zbode. Ta hudi pikljej mu dušo pretrese. Spomni se svoje srečne mladosti, kako je tudi on bil nekaj dober, ko je še rad roke k molitvi sklepal; srce se mu omečča, razžali se mu, inako se mu stori, groba solza se mu prikrade iz oči. Misel na včerajšnji dan, hude sanje in pa moleči otrok, ki za svojega očeta Boga prosi, vse to ga je grozno bolelo. Ginjen je bil od srca in duše; a ravno ta trenutek pride kupec. Janko se obrne, izdihne globoko in se hitro napravi. Grabež je bil naročil dober zajtrek. Janko je jedel v slast in kako ne? Že zdavnaj ni bil okusil skorjice kruha, že dolgo ni vedel, kaj se pravi kruh. Na to sedeta na voz in se odpeljeta. Bilo je lepo jutro, vedro in veselo jutro, da lepše ni moglo biti, kakor nasmehljaj božji. Veseli in krepki poljedelci so delali in prepevali po polju. Tičice so se glasile, svoje jutrne pesmice pevajoče. Drobnica se je pasla in skakala po paši. Pastirji pa so piskali na piševke, dūdūke in diple. Na hribu je stala kapelica Matere božje in jasni glasek zvoaca je verne klical k sveti službi. Ob potu stal je visok križ in nehote je prijel Janko za kapo in se pobožno odkril, tako čudno mu je

bilo ob srcu. Kupec ga zasmehljivo gleda in mu reče nejevoljen: „e—e, Janko, čemu se brigaš za take neumnosti? če te kaj tacega storiti vidim, skoro bi mislil, da si grozno veren, ki se lesu odkrivaš. Kaj bi mislil o tebi? Take stvari pušči starim babelam, ti bodi pa človek, bodi mož. — Kaj ti res verješ, da je Bog? kaj misliš, da je res, kar pravijo farji? To je nespametno bedasto, to je strah za otroke, ne za može; to so izmišljave, praznovrstva, strašila! Ko bi res tako bilo, ha, potem bi se nama slaba godila, to bi naji vrage v peklū pekli in cvrli, haha!“

Janko zdihne globoko. To bogokletno govorjenje, to bogohuljsko brezverstvo kupca ga je v dno duše zbolelo. Dasi tudi sam ni bil dosti prida, se mu je vendar studil ta brezverec. Mane si čelo, mane oči, pa smijaje reče:

„Veš, prijatelj Grabež, mi ne smeš zameriti; čudne misli so mi vrele po glavi. Kar naenkrat mi šine v glavo tisti čas, veš, ko sem bil še mlad, ko sem bil še nedolžen in srečen. Pozabil sem, da nisem več — Grabež, pozabil sem, da nisem več otrok, ne zameri mi tega.“ (Dalje prih.)

(O slavnosti Kopitarjevi.) Kdor želi vdeležiti se kosila pri Lužarji v Vodica, naj se blagovoli oglašiti v Blaznikovi ali „narodni“ tiskarnici.

Razne reči.

— Iz ljubljanske okolice se nam piše: Oni zloglasni kričač in nemčurski agitator g. Mulley, penzioniran sodnik in poleg tega (!) še sedaj (!) notar na Vrhniki, bil je pred kratkem obsojen v 300 forintov globe „zaradi nepostavnega legaliziranja“. — Mož je njega dni barantal s češpljami — potem z nemškimi otrobi po kranjskih deželnih zborih, — na svoje sive dni pa s „štemplji!“ Tu pa so mu prišli do kosti! Mi pa pravimo: še premalo! —

— V Slovenskem Gradcu 30. avg. 1880. Pri današnji volitvi okrajnih zastopnikov iz skupine velikega posestva so bili kandidati narodne in konservativne stranke enoglasno z 11 glasovi izvoljeni. Trije grajščaki so se tej stranki na ljubav pa Terstenjak volitve izdržali, 7 ustavovernih volilcev je prišlo sicer na volišče a niso glasovali, ker so videli, da ne morejo zmagati.

— Vabilo k veselici, koje napravijo rodoljubi v Sežani dne 8. avgusta 1880. Spored: 1. Petje, „Hrvaticam“ pl. Zajc. 2. Govor. 3. Petje, „V sladkih sanjah“ A. Hajdrih. 4. Deklamacija. Boris Miran. 5. Petje, „Nek dušman vidi“ D. Jenko. 6. Igra, Dijaki. 7. Petje, „V veseli družbi“ Avg. Leban. Po besedi ples. Pri besedi svira godba. Pričetek ob 7^{1/2} uri. Vstopnina k besedi 20 kr. Vstopnina k plesu za gospode 1 gld. K obilni vdeležitvi vjudno vabijo rodoljubi.

Ljubljanske pošte.

I. Iz Ljubljane v Novomesto čez Šmarje, Višnjogoro, Trebno in Mirno peč odide vsak večer ob osmih.

Iz Ljubljane v Celje čez Vir, Trojano, Vransko in Žalec odide vsako jutro ob pol šestih.

Iz Ljubljane v Kočevje čez Ig, Lašče, Ribnico in Dolenjo vas odide vsako jutro ob pol šestih.

Iz Ljubljane v Kamnik čez Mengiš odide vsak popoldan ob treh pozimi in ob pol petih po leti.

Iz Ljubljane v Polhovgradec odide vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob dveh popoldne po zimi in ob pol petih popoldne po leti.

Iz Ljubljane v Šiško gre vsak dan dvakrat, ob osmih zjutraj in ob pol petih popoldne.

II. Iz Novega mesta v Ljubljano odide vsak dan ob pol petih zjutraj;

Iz Celja v Ljubljano vsak dan ob 2 45 uri popoldan;

Iz Kočevja v Ljubljano vsak dan ob šestih zvečer po leti, in ob sedmih zvečer po zimi;

Iz Kamnika v Ljubljano vsak dan ob 7.50 uri zjutraj po leti, in ob devetih zjutraj po zimi;

Iz Polhovgradca v Ljubljano ob ponedelkih, sredah, petkih in sobotah ob devetih zjutraj;

Iz Šiške v Ljubljano ob enajstih dopoldne in ob sedmih zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 8 gld. 61 kr.; — rež 5 gld. 53 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; —

oves 3 gld. 41 kr.; — ajda 5 gl. 53 kr.; — proso 6 gl. 18 kr.; — koroza 6 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 84 kr.; — mast 76 kr.; — špeh frišen 70 kr.; špeh povojen 74 kr.; jajce po 1^{1/2} kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 64 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 13 kr. — lama 1 gld. 78 kr. 100 kil; drva trde 6 gld. mehke 4 gld. 50 kr.

Tržne cene v Novem mestu.

Pšenica hektoliter 8 gld. 65 kr., rež 5 gld. 4 kr. oves 3 gl. 35 kr., ajda 6 gl. 81 kr., proso 5 gl. 37 kr., koroza 6 gl. 84 kr., krompir 100 kil 3 gl., maslo 96 kr., mast 80 kr. špeh frišen 60 kr., povojen 80 kr., jajce 1 kr. mleko 8 kr., meso goveje 48 kr., telečje 60 kr., svinjsko 56 kr., piška 30 kr., golob 20 kr.

V katoliški bukvarni

je ravnokar na svitlo prišla ter je vedno v zalogi

„Oče naš“

60 cm. visoka in 46 cm. široka podoba.

Cena 80 kr.

Predg vor in vsaka prošnja posebej je lepo izpeljana v alegoričnih podobah, ktere služijo v venec okoli tiskanih, raznobarvenih prošenj „Očenaša“. Podoba s primernim okvirjem je lep kinč za vsako sobo; ker je prva v slovenskem jeziku in cena ne previsoka, se priporoča posebno za darila o raznih prilikah.

Naročuje se in ob enem denar pošilja naj cenejše po nakaznicah. (4)

Veliko posestvo na prodaj!

Iz zapuščine umrlega Anton Kutnar-ja, Pluskarja, pri Šentvidu na Dolenjskem je na prodaj lepo, veliko posestvo, s prostornimi, posebno za večjo kupčijo in gostilno pripravljanimi poslopji in nad 20 oralov različnih zemljišč.

Več o tem se izve ustno ali pismeno pri g. dr. Poklukar-ji v Ljubljani na Bregu št. 12.

Telegrafične denarne cene 6. avgusta

Papirna renta 71.95 — Sreberna renta 72.85 — Zlata renta 86.65 — 1860letno državno posojilo 130 — Bankine akcije 826 — Kreditne akcije 276.40 — London 117.80 — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.33.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovenca“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svitlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ulce št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Aléšovcu dobiva, dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanji. Mehko vezana 30 kr.

Denarstvene cene 6. avgusta.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	71.95	72.10
5% renta v srebru	72.85	73.—
4% renta v zlatu (davka prosta)	86.70	86.85
Srečke (lozi) 1854. l.	127.—	127.50
„ „ 1860. l., celi.	131.50	132.—
„ „ 1860. l., petinke	134.50	135.—
Premijski listi 1864. l.,	173.—	173.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	103.50	104.25
Kranjske, koroške in primorske po 5%	101.—	102.—
Ogerske po 5%	94.75	95.—
Hrvaške in slavonske po 5%	95.—	96.—
Sedmograške po 5%	93.75	94.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	819.—	820.—
Unionske banke	108.50	109.—
Kreditne akcije	276.40	276.60
Nižoavstr. eskomptne družbe	790.—	795.—
Angio-avstr. banke	128.30	128.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	176.75	177.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	125.75	126.75
„ „ 50 „ „ „	65.—	65.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	40.75	41.50
Salmove „ 40 „ „ „	51.50	52.50
Paifff-jeve „ 40 „ „ „	41.25	42.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	12.—	12.—
St. Genois „ 40 „ „ „	44.50	45.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	42.—	42.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	32.75	33.—
Ljubljanske	23.50	24.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.54	5.55
Napoleons'or	9.33	9.34

Razglas

hranilnice in zastavnice.

Zarad selitve hranilničnega in zastavljavnice urada iz sedanjega finančnega poslopja na cesar Jožefovem trgu v novo sezidano hranilnično in zastavljavnice uradno poslopje v Beethovnovih in Knaffelnovih ulicah odpadejo sledeči uradni dnevi, in sicer

a) glede hranilnice:

od 22. do 31. avgusta t. l.

b) glede zastavljavnice:

od 19. do 31. avgusta t. l.

Odprla se bode v novem poslopju hranilnica 1. septembra in zastavljavnica 2. septembra t. l.

Eskomptno poslovanje hranilnice in njenega kreditnega zavoda se pa brez zadržka nadaljuje.

Ravnateljstvo hranilnice in s to združene zastavljavnice.

(1) V Ljubljani 5. avgusta 1880.